

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

I. ÚS 350/2015-28

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 25. novembra 2015 v senáte zloženom z predsedníčky Marianny Mochnáčovej a zo sudcov Petra Brňáka a Milana Ľalíka prerokoval prijatú sťažnosť [REDACTED], [REDACTED] [REDACTED], zastúpeného advokátom JUDr. Stanislavom Jakubčíkom, Kutlíkova 1744/17, Bratislava, vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a podľa čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd, ako aj práva na účinný opravný prostriedok podľa čl. 13 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava II v konaní vedenom pod sp. zn. 20 C 236/2006 a takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo [REDACTED], na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských

práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava II v konaní vedenom pod sp. zn. 20 C 236/2006 porušené boli.

2. Okresnému súdu Bratislava II v konaní vedenom pod sp. zn. 20 C 236/2006 prikažuje konať bez zbytočných prieťahov.

3. [REDAKOVANÉ], priznáva finančné zadostučinenie v sume 1 000 € (slovom tisíc eur), ktoré je Okresný súd Bratislava II povinný zaplatiť mu do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. Okresný súd Bratislava II je povinný uhradiť [REDAKOVANÉ], trovy konania v sume 355,73 € (slovom tristopäťdesiatpäť eur a sedemdesiattri centov) na účet advokáta JUDr. Stanislava Jakubčíka, Kutlíkova 1744/17, Bratislava, do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

5. Sťažnosti [REDAKOVANÉ], vo zvyšnej časti nevyhovuje.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 25. júna 2015 doručená sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namietal porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“), základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a podľa čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“), ako aj práva na účinný opravný prostriedok podľa čl. 13

dohovoru postupom Okresného súdu Bratislava II (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 20 C 236/2006.

Sťažovateľ v sťažnosti uviedol:

„Dňa 14. 03. 2001 sťažovateľ doručil Krajskému súdu v Bratislave návrh na určenie povinnosti umožniť nahliadanie do účtovných dokladov spoločnosti [REDAKOVANÉ]. Táto vec je dodnes vedená pred Krajským súdom v Bratislave pod sp. zn. 29 Cb 17/01, v súčasnosti sa nachádza v odvolacom konaní.

Dňa 19. 03. 2002 na pojednávaní v konaní sp. zn. 29 Cb 17/01 odporca podal do zápisnice vzájomný návrh, ktorým sa voči sťažovateľovi domáhal určenia povinnosti, aby mu vydal tú účtovnú a spisovú dokumentáciu, ktorá je vlastníctvom spoločnosti a ktorú má mať sťažovateľ v držbe. Svoj vzájomný návrh následne odporca podal i písomne tak, ako je to preukázané dôkazom č. 1. Krajský súd v Bratislave uznesením na č. l. 59 z 13. 05. 2002 vylúčil tento vzájomný návrh odporcu na samostatné konanie. Citované samostatné konanie tento súd evidoval pod sp. zn. 9 Cbs 64/03. Toto konanie bolo následne z dôvodu príslušnosti prevedené na Okresný súd Bratislava II, kde je vedené pod sp. zn. 20 C 236/2006. Konanie, ktoré je predmetom tejto sťažnosti takto začalo dňa 19. 03. 2002, vo veci sa preto koná už štrnásť rok, z toho 8 rokov na citovanom okresnom súde.

[REDAKOVANÉ] v postavení navrhovateľa zmenila petit svojho vzájomného návrhu dňa 30.08.2004. Po pripustení tejto zmeny dňa 13. 09. 2005 vyniesol vo veci Krajský súd v Bratislave rozsudok č. k. 9 Cbs 64/03-163 podľa dôkazu č. 2. Tento rozsudok bol zrušený uznesením 3 Obo 290/2005 zo dňa 12. 7. 2006 podľa dôkazu č. 3 z dôvodu nedostatku príslušnosti krajského súdu na rozhodnutie vo veci.

Po preradení bola vec vedená na Okresnom súde Bratislava II pod sp. zn.: 20 C/236/2006. Tam navrhovateľ zmenil petit svojho vzájomného návrhu podaním zo dňa 16. 05. 2007. Po pripustení tejto zmeny súd vo veci rozhodol rozsudkom na č. l. 263 dňa 24. 06. 2008 podľa dôkazu č. 4. Predmetný rozsudok bol zrušený uznesením Krajského súdu v Bratislave č. k. 8 Co 300/2008-294 zo dňa 9. 11. 2010 podľa dôkazu č. 5.

Podaním z 16. 03. 2011 sa navrhovateľ opätovne domáhal zmeny petitu svojho vzájomného návrhu. Okresný súd Bratislava II podanie odmietol uznesením na č. l 314

z 28. 04. 2011. Navrhovateľ podaním z 26. 05. 2011 opravil svoje podanie z 16. 03. 2011 a súd pripustil zmenu petitu uznesením na č. l. 353 z 30. 01. 2012. Následne súd vo veci konal pojednávaním dňa 14. 03. 2012, kde konajúca sudkyňa účastníkom oznámila, že dôjde k zmene zákonnej sudkyne z toho dôvodu, že odchádza na materskú dovolenku.

Vo veci súd vytýčil pojednávanie na 20. 02. 2013, ktoré sa neuskutočnilo z dôvodu neúčasti navrhovateľa. Následne súd konal pojednávaním dňa 19. 04. 2014 a 27. 06. 2014. Súd vytýčil pojednávanie i na 15. 10. 2014, na tomto pojednávaní však navrhovateľ opätovne zmenil petit návrhu a preto súd po pripustení navrhnutej zmeny pojednávanie odročil tak, ako je to preukázané dôkazom č. 6. Súd následne vykonal výsluch navrhovateľa na pojednávaní dňa 10. 12. 2014, kde rozhodol o tom, že vykoná ďalší dôkaz, ktorý účastníci nenavrhlí, a to výsluch svedkyne [REDACTED]. Súd za tým účelom vytýčil pojednávanie na 11. 02. 2015, avšak v deň jeho konania pojednávanie zrušil z toho dôvodu, že svedkyni bolo predvolanie doručené postupom podľa § 47, ods. 2 O. s. p. a na pojednávanie sa nedostavila. Sťažovateľ konajúcu sudkyňu opakovane písomne žiadal o rozhodnutie vo veci. Následne poukázal i na okolnosť, že obaja účastníci konania dňa 10. 12. 2014 prehlásili, že vo veci ďalšie dokazovanie nenavrhujú, pričom sťažovateľ samozrejme rešpektuje právo súdu postupovať podľa § 120 ods. 1 posl. veta O. s. p. Súd nielenže žiadostiam sťažovateľa nevyhovel, ale ani neuviedol ktoré dôkazy považuje za nevyhnutné vykonať za účelom rozhodnutia vo veci a od 10. 12. 2014 sa vo veci opäť nijak nekoná, naopak, už vypísané pojednávanie súd - podľa názoru sťažovateľa bezdôvodne - zrušil.“

Sťažovateľ poukázal na to, že napriek doterajšej celkovej dĺžke konania v trvaní 13 rokov (pred okresným súdom 8 rokov) toto konanie do zaslania sťažnosti ústavnému súdu nebolo právoplatne skončené. Sťažovateľ tiež zdôraznil, že žiadnym spôsobom neprispel k predĺženiu namietaného konania, a poukázal na okolnosť, že súčasný petit žaloby je síce rozsiahly, no z pôvodného petitu už neobsahuje takmer nič, pretože okresný súd až päťkrát pripustil zmenu žaloby, čo opakovane vyvolávalo potrebu nového dokazovania. V súčasnosti okresný súd podľa sťažovateľa zrejme nekoná len z dôvodu vyhľadávania adresy svedkyne, význam svedeckej výpovede ktorej pre zistenie skutkového

stavu danej veci nie je známy ani sťažovateľovi, ani navrhovateľovi. Obaja účastníci v namietanom konaní už vyhlásili, že nemajú žiadne návrhy na doplnenie dokazovania.

Vzhľadom na judikatúru ústavného súdu pri posudzovaní, či v namietanom konaní došlo k prieťahom v konaní, je sťažovateľ toho názoru, že namietané konanie o určenie povinnosti vydať účtovné doklady obchodnej spoločnosti nemožno považovať za právne a fakticky zložitú vec, sťažovateľ je aktívny a súčinný, a teda zbytočné prieťahy v namietanom konaní sú dôsledkom postupu okresného súdu.

Sťažovateľ argumentoval, že jeho stav právnej neistoty trvá viac ako 13 rokov, pričom okolnosť prebiehajúceho namietaného konania využíva navrhovateľ ako argument v neprospech sťažovateľa v iných s vecou nesúvisiacich konaniach.

Sťažovateľ uviedol, že pred podaním sťažnosti využil na ochranu svojich práv všetky dostupné právne prostriedky, teda podal sťažnosť na prieťahy v konaní predsedníčke okresného súdu, ktorá v liste z 22. apríla 2015 vyhodnotila jeho sťažnosť iba ako čiastočne dôvodnú, pričom okresný súd od podania sťažnosti vo veci nevykonal žiadny ďalší úkon.

V sťažnosti sa sťažovateľ domáhal, aby ústavný súd rozhodol, že postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 20 C 236/2006 boli porušené jeho základné práva podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 ústavy, čl. 36 listiny, ako aj práva podľa čl. 6 ods. 1 a čl. 13 dohovoru, prikázal okresnému súdu konať vo veci bez zbytočných prieťahov, priznal mu finančné zadosťučinenie v sume 10 000 € a náhradu trov konania.

Ústavný súd uznesením sp. zn. I. ÚS 350/2015 z 26. augusta 2015 prijal podľa § 25 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) sťažnosť sťažovateľa na ďalšie konanie.

Predsedníčka okresného súdu sa na základe výzvy ústavného súdu vyjadrila k sťažnosti podaním sp. zn. Spr 2098/2015 doručeným ústavnému súdu 28. septembra 2015, v ktorom uviedla:

„Po oboznámení sa s obsahom súdneho spisu musím konštatovať, že v minulosti v konaní v určitých časových obdobiach vznikli prieťahy v konaní, tieto však sú v súčasnosti odstránené. Konajúce sudkyňa vo veci koná plynulo a bez prieťahov a vo veci je stanovený termín pojednávania na deň 21. októbra 2015.

K procesnému postupu sudcu vo veci mi neprináleží sa z pozície predsedu súdu vyjadrovať.

Oznamujem Vám, že netrvám na ústnom pojednávaní ústavného súdu a súhlasím s jeho upustením.“

Právny zástupca sťažovateľa vo svojom vyjadrení doručenom ústavnému súdu 15. októbra 2015 uviedol:

«K vyjadreniu zo dňa 14.09.2015 poukazujem na fakt, že samotné konanie bolo iniciované ešte v roku 2002, a to uznesením Krajského súdu v Bratislave zo dňa 13.05.2002, ktorý v rámci konania sp. zn. 29Cb 17/01 vylúčil vzájomný návrh odporcu voči sťažovateľovi na samostatné konanie vedené pôvodne pod sp. zn. 9 Cbs 64/03. Toto konanie bolo následne z dôvodu príslušnosti prevedené na Okresný súd Bratislava II, kde je vedené pod sp. zn. 20C 236/2006 dodnes. Konanie, ktoré je predmetom sťažnosti sťažovateľa začalo v marci 2002, vo veci sa tak koná už štrnásty rok, z toho 8 rokov na Okresnom súde Bratislava II, hoci predmet konania je celkom jednoduchý a navrhovateľ nenavrhuje v konaní nijaké dôkazy. Pred podaním sťažnosti na Ústavný súd Slovenskej republiky zo dňa 22.06.2015 bol v konaní pred Okresným súdom Bratislava II naposledy vykonaný procesný úkon dňa 10.12.2014, teda takmer pred desiatimi mesiacmi, a od tohto dátumu nebolo možné, až kým nebola podaná predmetná ústavná sťažnosť, dosiahnuť vytýčenie pojednávania. Čo sa týka samotnej intenzity vytýčených pojednávaní na Okresnom súde Bratislava II, tieto sa uskutočňovali približne v jednoročných intervaloch, čo plynulosti konania rozhodne neprospelo.

Preto mám zato, že Okresný súd Bratislava II bol v konaní vedenom pod sp. zn. 20C/236/2006 nečinný nielen v minulosti, čo koniec koncov priznáva samotná predsedníčka Okresného súdu Bratislava II vo vyjadrení zo dňa 14.09.2015, keď uvádza, citujem: „v minulosti v určitých časových obdobiach vznikli prieťahy v konaní“, ale jeho nečinnosť pretrváva dodnes. Nesúhlasím teda s tvrdením predsedníčky Okresného súdu Bratislava II, podľa ktorého konajúca sudkyňa v konaní pred vedenom pod sp. zn. 20C/236/2006 koná plynulo a bez prieťahov. V ostatnom sa pridrižiam svojej ústavnej sťažnosti zo dňa 22.06.2015.

K druhej časti výzvy si Vám dovoľujem oznámiť, že súhlasím s upustením od ústneho pojednávania o prijatom návrhu.»

Ústavný súd so súhlasom účastníkov konania podľa § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože dospel k názoru, že od neho nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Predmetom sťažnosti sťažovateľa je namietané porušenie jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prerokovanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v namietanom konaní.

Ústavný súd pri rozhodovaní o sťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (čo platí, aj pokiaľ ide o čl. 6 ods. 1 dohovoru) vychádza

zo svojej ustálenej judikatúry, v súlade s ktorou účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Samotným prerokovaním veci na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstraňuje. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím súdu (m. m. IV. ÚS 221/04).

Základnou povinnosťou súdu je preto zabezpečiť taký procesný postup v súdnom konaní, ktorý čo najskôr odstráni stav právnej neistoty, kvôli ktorému sa účastník konania obrátil na súd so žiadosťou o jeho rozhodnutie.

Táto povinnosť súdu vyplýva z § 6 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“), ktorý súdom prikazuje, aby v súčinnosti so všetkými účastníkmi konania postupovali tak, aby ochrana ich práv bola rýchla a účinná, ďalej z § 100 ods. 1 prvej vety OSP, podľa ktorej len čo sa konanie začalo, postupuje v ňom súd i bez ďalších návrhov tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá.

Sudca je podľa § 117 ods. 1 druhej vety OSP povinný robiť vhodné opatrenia, aby sa zabezpečilo splnenie účelu pojednávania a úspešné vykonanie dôkazov. Ďalšia významná povinnosť pre sudcu vyplýva z § 119 ods. 1 OSP, podľa ktorého sa pojednávanie môže odročiť len z dôležitých dôvodov.

Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní mohlo dôjsť k zbytočným prieťahom, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (III. ÚS 111/02, IV. ÚS 74/02, III. ÚS 142/03) zohľadňuje tri základné kritériá, ktorými sú právna a faktická zložitnosť veci, o ktorej súd rozhoduje (1), správanie účastníka súdneho konania (2) a postup samotného súdu (3). Za súčasť prvého kritéria sa považuje aj povaha prerokúvanej veci.

1. Predmetom konania pred okresným súdom je rozhodovanie o návrhu spoločnosti [predtým [redacted]] (ďalej len „navrhovateľ“), o vydanie veci (účtovnej a spisovej dokumentácie) proti sťažovateľovi ako odporcovi. Predmetné konanie začalo na základe uznesenia Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 29 Cb 17/01 z 13. mája 2002, ktorým bol vzájomný návrh navrhovateľa (v danom konaní v opačnom procesnom postavení) vylúčený na samostatné konanie. Pokiaľ ide o kritérium zložitosti veci, ústavný súd konštatuje, že predmetné konanie môže v danej veci predstavovať určitý stupeň zložitosti súvisiaci so zodpovedaním otázok týkajúcich sa presného označenia a identifikácie dokladov, ktorých vydania sa navrhovateľ domáha. Z hľadiska posudzovania právnej zložitosti takéto konanie nemožno považovať za zložité. Právna úprava je obsiahnutá v Občianskom zákonníku, pričom aj metodika postupu súdov v takýchto veciach je ustálená a podporená stabilizovanou judikatúrou. Žaloby takéhoto typu tvoria stálu súčasť rozhodovacej činnosti všeobecných súdov.

2. Správanie účastníkov konania je druhým kritériom pri rozhodovaní o tom, či v konaní pred všeobecným súdom došlo k zbytočným prieťahom, a tým aj k porušeniu základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Ústavný súd z obsahu spisu dospel k záveru, že sťažovateľ nezapríčinil prieťahy v konaní a ani spomalenie postupu okresného súdu, keďže po celý čas namietaného konania z dôvodov na jeho strane boli zrušené a odročené iba dve pojednávania nariadené okresným súdom. Na druhej strane ústavný súd vzal do úvahy, že navrhovateľ v doterajšom priebehu konania viackrát menil, resp. upresňoval žalobný petit, pričom okresný súd sa musel s týmito procesnými úkonmi vysporiadať, čo malo objektívne vplyv na doterajšiu dĺžku namietaného konania.

3. Tretím hodnotiacim kritériom, podľa ktorého ústavný súd zisťoval, či došlo k porušeniu práva sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, bol postup samotného okresného súdu.

Z priebehu namietaného konania vyplýva, že spis krajského súdu bol na základe uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3 Obo 290/05 z 12. júla 2006 postúpený okresnému súdu ako súdu príslušnému na konanie 31. októbra 2006. Prvý rozsudok okresného súdu v danej veci, ktorým bol sťažovateľ zaviazaný vydať navrhovateľovi účtovnú a spisovú dokumentáciu, bol vydaný 24. júna 2008. Predmetné prvostupňové rozhodnutie bolo na základe odvolania sťažovateľa zrušené uznesením krajského súdu sp. zn. 8 Co 300/2008 z 9. novembra 2010 a vec bola vrátená na ďalšie konanie. Na odvolacom súde sa spis okresného súdu nachádzal z dôvodu rozhodovania o uvedenom riadnom opravnom prostriedku dva roky (od 11. decembra 2008 do 9. decembra 2010), čo ústavný súd kvalifikuje ako zbytočný prieťah v konaní na strane krajského súdu. Postup krajského súdu však sťažovateľ v sťažnosti nenamietal, keďže ako jediného porušovateľa svojich práv označil okresný súd.

Spis okresného súdu sa na krajskom súde z dôvodu rozhodovania o odvolaniach podaných navrhovateľom nachádzal ešte dvakrát, a to v období od 18. augusta 2011 do 9. januára 2012, ako aj v období od 16. septembra 2013 do 6. decembra 2013. V oboch prípadoch boli uznesenia okresného súdu odvolacím súdom potvrdené ako vecne správne. Uvedené obdobia tak nemožno pripísať na farchu okresného súdu.

Ústavný súd vo svojej judikatúre (napr. IV. ÚS 22/02, III. ÚS 103/09) taktiež konštatoval, že nielen nečinnosť, ale aj nesprávna a neefektívna činnosť všeobecného súdu môže zapríčiniť porušenie ústavou zaručeného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov, a to v prípade, ak jeho činnosť nesmerovala k odstráneniu právnej neistoty týkajúcej sa tých práv, kvôli ktorým sa navrhovateľ na neho obrátil s návrhom, aby o jeho veci rozhodol.

O neefektivite postupu okresného súdu v namietanom konaní svedčí organizácia ním nariadených pojednávaní. Z predloženého súdneho spisu totiž vyplýva, že konanie nie je dosiaľ právoplatne skončené napriek tomu, že vo veci sa uskutočnilo dvanásť pojednávaní (z toho sedem po zrušení prvého rozsudku okresného súdu).

Záver ústavného súdu o neefektívnosti postupu okresného súdu v namietanom konaní sa týka aj dôvodov, pre ktoré krajský súd uznesením sp. zn. 8 Co 300/2008 z 9. novembra 2010 zrušil rozsudok okresného súdu z 24. júna 2008. Krajský súd v odôvodnení označeného uznesenia okresnému súdu vytkol, že jeho právny záver „*nemá dostatočný podklad vo výsledkoch vykonaného dokazovania, keďže súd prvého stupňa tieto vôbec právne nevyhodnotil, resp. nedostatočne vyhodnotil z hľadiska splnenia základných predpokladov úspešnosti vlastníckej žaloby, keď dôsledne nezisťoval, či sa navrhovateľ stal vlastníkom všetkých ním požadovaných vecí...*“. Tiež konštatoval, že okresný súd „*pochybil, keď netrval na bližšej špecifikácii a konkretizácii jednotlivých dokladov...*“, ako aj „*sa nezaoberal vykonateľnosťou povinnosti vydať jednotlivé účtovné doklady a účtovníctvo... Právne závery súdu prvého stupňa, na ktorých založil svoje rozhodnutie, tak nezodpovedajú výsledkom vykonaného dokazovania. So zreteľom na uvedené nemožno preto považovať tieto predčasné závery súdu prvého stupňa o opodstatnenosti návrhu navrhovateľa na vydanie vecí za správne...*“.

Vzhľadom na doterajšiu dĺžku konania v trvaní 9 rokov bez právoplatného skončenia veci (zohľadňujúc aj predchádzajúce konanie v trvaní viac ako štyri roky na krajskom súde v danej veci), ako aj berúc do úvahy neefektívnosť činnosti okresného súdu ústavný súd dospel k názoru, že okresný súd svojím postupom spôsobil zbytočné prieťahy v konaní, čím došlo u sťažovateľa k porušeniu jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ako aj práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Pokiaľ ide o sťažnosť v časti, v ktorej sťažovateľ namieta porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a podľa čl. 36 ods. 1 listiny, ústavný súd konštatuje, že základom opísaného skutkového stavu, z ktorého sťažovateľ vyvodzuje porušenie označeného základného práva, je celková nečinnosť okresného súdu v namietanom konaní.

V systematike ústavy sú primeraná celková dĺžka, tempo a plynulosť súdneho konania obsahom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, a nie základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy (resp. podľa čl. 36 ods. 1 listiny), pokiaľ namietané porušenie základného práva nedosahuje takú intenzitu, že s ohľadom aj na ďalšie konkrétne okolnosti daného prípadu (najmä predmet konania, teda čo je pre sťažovateľa v stávke) by bolo možné uvažovať o odmietnutí spravodlivosti (napr. IV. ÚS 242/07).

V danom prípade namietané porušenie označených práv podľa názoru ústavného súdu nedosiahlo takú intenzitu, aby bolo možné v tejto súvislosti uvažovať o odmietnutí spravodlivosti a vyslovení porušenia základného práva sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a podľa čl. 36 ods. 1 listiny, a preto ústavný súd tejto časti sťažnosti nevyhovel.

Z obsahu sťažnosti tiež vyplýva, že sťažovateľ namieta porušenie svojho práva podľa čl. 13 dohovoru v spojení s namietaným porušením svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, t. j. vo vzťahu k namietanému porušeniu čl. 13 dohovoru sťažnosť neobsahuje osobitné odôvodnenie, sťažovateľ poukazuje na jeho porušenie v súvislosti s namietaným porušením svojich iných práv.

Podľa čl. 13 dohovoru každý, koho práva a slobody priznané týmto dohovorom boli porušené, musí mať účinné právne prostriedky nápravy pred národným orgánom, aj keď sa porušenia dopustili osoby pri plnení úradných povinností.

Podľa doterajšej judikatúry ústavného súdu z ustanovenia čl. 13 dohovoru vyplýva pre fyzické osoby a právnické osoby procesné právo akcesorickej povahy mať účinné právne prostriedky nápravy pred národným orgánom v prípade porušenia ostatných ľudských práv chránených dohovorom.

V tejto súvislosti ústavný súd uvádza, že sťažovateľ mal k dispozícii účinný opravný prostriedok nápravy, ktorý aj využil podaním ústavnej sťažnosti, a jeho právam bola poskytnutá účinná ochrana zo strany ústavného súdu.

Ústavný súd preto konštatuje, že nezistil príčinnú súvislosť medzi namietaným porušením čl. 13 dohovoru a postupom okresného súdu, a preto sťažnosti v tejto časti nevyhoviel.

III.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak porušenie základných práv podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal.

Keďže ústavný súd zistil porušenie základného práva sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ako aj jeho práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu, prikázal mu, aby vo veci konal bez zbytočných prieťahov a odstránil tak stav právnej neistoty, v ktorom sa nachádza sťažovateľ.

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie.

Podľa § 50 ods. 3 zákona o ústavnom súde ak sa sťažovateľ domáha primeraného finančného zadosťučinenia, musí uviesť rozsah, ktorý požaduje, a z akých dôvodov sa ho domáha. Podľa § 56 ods. 5 zákona o ústavnom súde ak ústavný súd rozhodne o priznaní primeraného finančného zadosťučinenia, orgán, ktorý základné právo alebo slobodu porušil,

je povinný ho vyplatiť sťažovateľovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia ústavného súdu.

Sťažovateľ sa domáha priznania primeraného finančného zadosťučinenia v sume 10 000 € poukazujúc na majetkovú, ako aj nemajetkovú ujmu, ktorá mu vznikla v dôsledku postupu okresného súdu v namietanom konaní, ktoré je poznačené zbytočnými prieťahmi.

Cieľom finančného zadosťučinenia je dovŕšenie ochrany porušeného základného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje nielen vyslovenie porušenia, prípadne príkaz na ďalšie konanie bez pokračujúceho porušovania základného práva (IV. ÚS 210/04). Podľa názoru ústavného súdu v tomto prípade prichádza do úvahy priznanie finančného zadosťučinenia. Pri určení finančného zadosťučinenia ústavný súd vychádza zo zásad spravodlivosti aplikovaných Európskym súdom pre ľudské práva, ktorý spravodlivé finančné zadosťučinenie podľa čl. 41 dohovoru priznáva so zreteľom na konkrétne okolnosti prípadu.

S prihliadnutím na doterajšiu dĺžku namietaného konania okresného súdu a zároveň berúc do úvahy konkrétne okolnosti daného prípadu, najmä predmet súdneho konania (vydanie účtovnej a spisovej dokumentácie), ústavný súd považoval priznanie sumy 1 000 € za primerané finančné zadosťučinenie podľa § 56 ods. 4 zákona o ústavnom súde. Ústavný súd v tejto súvislosti a s ohľadom na argumentáciu sťažovateľa poznamenáva, že priznanie primeraného finančného zadosťučinenia nepredstavuje realizáciu práva priznaného čl. 46 ods. 3 ústavy, t. j. primerané finančné zadosťučinenie nemožno stotožňovať s odškodným, s náhradou či už za skutočnú škodu, ušlý zisk alebo nemajetkovú ujmu.

Podľa § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch podľa výsledku konania uznesením uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti uhradil inému účastníkovi konania jeho trovy.

Ústavný súd priznal sťažovateľovi (§ 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde) úhradu trov konania z dôvodu jeho právneho zastúpenia advokátom, ktorý si uplatnil nárok na ich úhradu v celkovej sume 355,73 €.

Pri výpočte trov právneho zastúpenia sťažovateľa ústavný súd vychádzal z príslušných ustanovení vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“). Základná sadzba odmeny za úkon právnej služby uskutočnený v roku 2015 je 139,83 € a hodnota režijného paušálu je 8,39 €.

S poukazom na výsledok konania vznikol sťažovateľovi nárok na úhradu trov za tri úkony právnej služby uskutočnené v roku 2015 (prevzatie a príprava zastúpenia, podanie sťažnosti ústavnému súdu a vyjadrenie k stanovisku okresného súdu) v sume 444,66 € vrátane režijného paušálu (3 x 139,83 € + 3 x 8,39 €).

Vzhľadom na to, že právny zástupca sťažovateľa si úhradu trov právneho zastúpenia uplatnil iba v sume 355,73 €, ústavný súd, súc viazaný petitom sťažnosti, túto úhradu sťažovateľovi priznal len vo výške uplatneného nároku.

Trovy konania je okresný súd povinný uhradiť na účet právneho zástupcu sťažovateľa (§ 31a zákona o ústavnom súde v spojení s § 149 OSP).

Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nie je prípustný opravný prostriedok, treba pod právoplatnosťou nálezu uvedenou vo výroku tohto rozhodnutia rozumieť jeho doručenie účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 25. novembra 2014